

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/1/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414202708
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5414202708.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Yvetty Dzugasovej a členov senátu JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: E. K., nar. XX.XX.XXXX a O. K., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, deti rodičov: matka E. N., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., Y. XXX a otec C. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. T., Q. XXXX/X, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného a o vzájomnom návrhu otca na zníženie výživného, v konaní o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 8P/43/2014-79 zo dňa 30. septembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 8P/43/2014-79 zo dňa 30. septembra 2014 potvrdzuje. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil otcovi povinnosť platiť na výživu maloletého E. sumu 100,00 Eur mesačne, vždy do každého 15-tého dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa, počnúc od 01.08.2014 a na výživu maloletej O. sumu 70,00 Eur mesačne, vždy do každého 15-tého dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa, počnúc od 26.05.2014. Zameškané výživné na maloletého E. za obdobie od 01.08.2014 do vyhlásenia rozsudku vo výške 54,00 Eur a na maloletú O. za obdobie od 26.05.2014 do vyhlásenia rozsudku vo výške 84,70 Eur súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 15,00 Eur na každé maloleté dieťa splatných spolu s bežným výživným, s tým, že prvá splátka je splatná v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku, pričom v prípade neuhradenia jednej splátky nastáva splatnosť celého zvyšku zameškaného výživného. Vo zvyšnej časti súd návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Zároveň súd zamietol vzájomný návrh otca na zníženie výživného. Uvedeným rozsudkom došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 10C/196/2007-34 zo dňa 29.01.2008 v časti o určení výživného na maloletú O. a rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 8P/99/2009-31 zo dňa 17.09.2009 o určení výživného na maloletého E.. Žiadnemu z účastníkov nepriznal súd právo na náhradu trov konania.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, vychádzajúc z citovaných ustanovení § 26, § 62, § 75, § 77 a § 78 Zákona o rodine, dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného je dôvodný čiastočne, a návrh otca na zníženie výživného dôvodný nie je. Bolo zistené, že rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 10C/196/2007-34 zo dňa 29.01.2008 bolo manželstvo rodičov právoplatne rozvedené a maloleté deti z manželstva E. a O. boli na čas po rozvoде zverené do osobnej starostlivosti matky, otcovi bola uložená povinnosť platiť na výživu E. po 1 800,00 Sk a O. po 1 500,00 Sk mesačne. Zároveň bol upravený neobmedzený styk otca s maloletými deťmi. V čase rozhodovania súdu mal otec pozastavenú živnosť a bol evidovaný na Úrade práce, pričom priznal príjmy z brigádnickej činnosti vo výške 8 000,00 - 10 000,00 Sk. Matka bola zamestnaná s priemerným čistým príjmom vrátane daňového bonusu vo výške 14 125,00 Sk. Rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 8P/99/2009-31 zo dňa 17.09.2009

súd o návrhu matky na zvýšenie výživného na obe maloleté deti rozhodol o zvýšení výživného len na maloletého E., a to na sumu 73,00 Eur mesačne od 01.09.2009 a otcovi uložil povinnosť doplatiť zameškané výživné. Vo zvyšnej časti návrh matky na zvýšenie výživného na maloletú O. a maloletého E. zamietol. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že k zmene pomerov došlo len u maloletého E., ktorý už nastúpil na druhý stupeň základnej školy. Vychádzal z príjmov rodičov, a to matky vo výške 424,58 Eur vrátane daňového bonusu, otec v tom čase podnikal ako živnostník, pričom v daňovom priznaní za rok 2008 vykázal z podnikania príjmy vo výške 263 362,00 Sk a výdavky 158 017,00 Sk. Základ dane predstavoval sumu 105 345,00 Sk.

V súčasnosti je maloletá O.iačkou ôsmeho ročníka základnej školy, evidovaná je u stomatológa ku ktorému chodí na pravidelné kontroly, a tieto sú spoplatňované. V tomto školskom roku maloletý E. nastúpil do prvého ročníka strednej priemyselnej školy v Martine, kde matka uhradila na začiatku školského roka na triedny fond 5,00 Eur, do rodičovskej rady školy 17,00 Eur, na kúpu učebníc vynaložila 22,00 Eur, poistenie žiaka na školský rok 2,00 Eur, poplatok za ZRPŠ vo výške 20,00 Eur. Maloletý E. bol prijatý na ubytovanie do školského internátu v Martine, za čo matka hradí platbu za obdobie september až december vo výške 92,00 Eur, stravuje sa v škole za čo platí sumu 2,70 Eur na deň. Zvýšené výdavky sú v súvislosti s cestovaním domov a späť na školu počas víkendov. Obom deťom matka založila životné poistenie, kde hradí mesačné poistné na každé dieťa vo výške 30,00 Eur. Matka je zamestnaná s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 561,35 Eur vrátane daňového bonusu a poberá prídavky na dve deti, spolu vo výške 47,04 Eur mesačne. Od júla 2012 podnikala aj ako živnostníčka v predmete pohostinská činnosť, uvedenú živnosť však dňom 30.09.2014 ukončila z dôvodu nízkych príjmov a tiež z dôvodu starostlivosti o svoju chorú matku. Manžel matky je v súčasnosti nezamestnaný. Zlé výsledky podnikania, na ktoré poukazovala matka potvrdzuje aj daňové priznanie za predchádzajúci rok. Rodina žije v byte, za ktorý hradia mesačne 25,28 Eur, za elektriku 60,00 Eur, za plyn 60,00 Eur, poplatok za internet vo výške 13,01 Eur. Z lustrácie Sociálnej poisťovne súd zistil, že otec podnikal ako živnostník v období od 01.07.2008 do 30.09.2011. Podnikanie ukončil na svoju žiadosť. Od 07.04.2011 do 30.06.2013 bol zamestnancom firmy Kovohuty Dolný Kubín s. r. o. a pracovný pomer bol ukončený uplynutím doby, na ktorú bol dojednaný. Následne bol zamestnaný v spoločnosti Montreux & Partner, s. r. o. Bratislava a to od 17.11.2013 do 20.12.2013, t. j. na dobu určitú, avšak k ukončeniu pracovného pomeru došlo predčasne dňa 06.12.2013 na základe dohody. Od 07.12.2013 do 19.05.2014 bol otec vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, kde bol 20.05.2014 vyradený pre nespoluprácu. Vo výpovedi uviedol, že sa o prácu nezaujímal v konkrétnych firmách, pretože má viacero dlhov, a v prípade, že by sa zamestnal, tak by mu z príjmu zrazili dlhy na základe exekúcií, ktoré sa voči nemu vedú. Od 15.04.2014 pracoval na dohodu o vykonaní pracovnej činnosti spoločnosti Metalex s. r. o. Dolný Kubín s priemerným čistým mesačným príjmom za obdobie mesiacov apríl 2014 až august 2014 vo výške 43,00 Eur. Predložil dohodu o ukončení tejto pracovnej činnosti ku dňu 12.08.2014, čo odôvodňoval najmä nízkym zárobkom. Živí sa brigádnickými činnosťami. Uvádza, že medzi jeho pravidelné výdavky patrí platba nájomného za garzonku na základe ústne uzavretej nájomnej zmluvy vo výške 150,00 Eur mesačne a má viacero dlhov voči spoločnostiam Home Credit Slovakia, a. s., Orange Slovensko, a. s., Provident financial, s. r. o., a voči OTP Banka Slovensko, a. s.. Otec platí výživné na deti nepravidelne, s deťmi sa nestretáva, ďalšie vyživovacie povinnosti mu nepribudli.

Okresný súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že od poslednej úpravy výživného na obe deti uplynula dlhá doba, v prípade O. viac než 6 a pol roka a v prípade E. 5 rokov. Vekom detí sa podstatne zvýšili výdavky matky na úhradu ich potrieb, a výdavky sa zvýšili aj v súvislosti so školskou dochádzkou. U matky sa podstatne pomery nezlepšili, v súčasnosti dosahuje príjem vyšší len o 100,00 Eur, pričom za obdobie viac než 6 rokov došlo k vysokému nárastu cien a životných nákladov. Pri posudzovaní pomerov povinného rodiča súd nevychádzal len z reálneho stavu, ale z potencionálnych možností a schopností tohto rodiča. V danom prípade bolo zistené, že otec viac rokov podnikal ako živnostník, podnikanie ukončil v roku 2011 a za roky 2008, 2009 bol schopný dosiahnuť zisk, tak ako to vyplýva z dokladov založených v spise sp. zn. 8P/99/2009. Po strate zamestnania vo firme Kovohuty Dolný Kubín s. r. o. bol určitý čas evidovaný úradom práce, avšak k ukončeniu evidencie nedošlo v dôsledku uzavretia pracovného pomeru, ale v dôsledku nespolupráce otca, pre ktorú bol z evidencie vyradený. V súčasnosti je opäť nezamestnaný, na úrade práce sa nezaevidoval a oficiálne nie je poberateľom žiadnych dávok, príjmov. Je zrejmé, že otec má neoficiálne príjmy z výkonu rôznych brigádnických prác, a takýto stav mu vyhovuje, keď sám vo výpovedi uviedol, že má viacero dlhov, a v dôsledku toho sa voči nemu vedú exekúcie, a preto sa ani nezaujímal o trvalejší pracovný pomer vo firmách. Otec je v produktívnom veku, jeho zdravotný stav mu nebráni v pracovnej činnosti a nie je obmedzený v hľadaní práce len na určitý región, keďže nemá v osobnej starostlivosti maloleté deti, ani

sa nestará o osoby odkázané na jeho pomoc. Na základe takto zistených pomerov u oboch maloletých detí, ako aj rodičov, najmä povinného otca, súd čiastočne vyhovel návrhu matky na zvýšenie výživného a toto s poukazom na § 78 Zákona o rodine zvýšil tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozsudku. Pokiaľ matka požadovala zvýšenie výživného na obe deti vo väčšom rozsahu, ako bolo rozhodnuté, súd jej návrh z dôvodu neprimeranosti, súčasným možnostiam a schopnostiam otca zamietol. Zároveň zamietol aj vzájomný návrh otca na zníženie výživného na obe maloleté deti, ktoré požadoval znížiť na sumu 30,00 Eur mesačne na každé dieťa od 16.09.2014, nakoľko podľa tvrdenia otca, nie je v možnostiach a schopnostiach otca hradiť výživné na deti v súdom určenej výške. Bolo zohľadnené aj to, že starostlivosť o deti vykonáva výlučne matka bez pomoci otca, ktorý sa s deťmi nestretáva. Zároveň súd vyčíslil zameškané výživné na obe deti, ktoré predstavuje rozdiel medzi zvýšeným výživným a pôvodne určeným výživným (6 dní mesiaca mája, jún, júl, august a september 2014). Zameškané výživné povolil súd otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 15,00 Eur na každé dieťa s prihliadnutím na výšku bežného výživného, výšku zameškaného výživného a aktuálne pomery otca.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na ich náhradu.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletých detí, ktorý žiadal napadnuté rozhodnutie zmeniť a určiť výživné po 30,00 Eur mesačne na každé maloleté dieťa. Otec dôvodil, že dočasne je bez príjmu, a jeho finančná situácia mu momentálne neumožňuje platiť ani doterajšie výživné. V priebehu konania žiadal znížiť výživné a súdu predložil k tomu všetky potrebné doklady.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca vo svojom podaní zo dňa 02.01.2015 uviedla, že k zvýšeniu výživného došlo po dlhom čase, a náklady na výživu detí podstatne vzrástli. Otec sa o deti nezaujíma. Na jej strane došlo k zmene pomerov v tom zmysle, že od 06.11.2014 je rozvedená. Má zvýšené výdavky v dôsledku dlhov, ktoré zanechal otec, a tieto spláca v sume 205,00 Eur mesačne. Žiadala prihliadnúť na to, že otec je zdravý, nemá žiadne záväzky a preto mal by si hľadať prácu a riadne platiť výživné. Jej zdravotný stav sa zhoršuje a je predpoklad, že dôjde k operácii a výmene bedrových kĺbov. V nadväznosti na uvedené mala za to, že bolo by dôvodné výživné na maloleté deti zvýšiť, a u to maloletého E. na sumu 150,00 Eur a na maloletú O. 100,00 Eur mesačne.

Kolízny opatrovník maloletých detí vo vyjadrení k podanému odvolaniu otca uviedol, že navrhuje rozsudok okresného súdu v celom rozsahu potvrdiť.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok v zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na doplnenie považoval krajský súd za potrebné zdôrazniť, že Zákon o rodine (§ 62 a nasl.) upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného rodičov k deťom. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane dieťaťa, jednak na strane povinného rodiča. Podľa súdnej praxe pre určenie výšky výživného k dieťaťu sú rozhodujúce reálne zárobkové schopnosti a možnosti povinného rodiča, ktoré sú dané jeho subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, zdravotným stavom, vzdelaním, pracovnými skúsenosťami), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existenciou pracovných príležitostí primeraných vlastnostiam povinného rodiča. Na stanovenie výšky výživného je potrebné skúmať majetkové pomery, životnú úroveň, počet iných vyživovacích povinností povinného rodiča. V zmysle § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho

zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Výživné stanovuje súd podľa stavu, ktorý tu bol v čase rozhodovania. Po rozhodnutí môže dôjsť k zmene odôvodnených potrieb oprávneného, môže nastať i zmena v možnostiach a schopnostiach povinného. Ak sa tak stane, je možné previesť novú úpravu výšky výživného, a to buď jeho zvýšením alebo znížením, alebo dokonca zrušením vyživovacej povinnosti. Zmena rozsudku v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine je prípustná od doby, kedy došlo k zmene pomerov.

Návrh otca na zníženie výživného nepovažoval ani odvolací súd za dôvodný. Odvolací súd zdôrazňuje, že u rodiča maloletého dieťaťa sa vyžaduje zvýšená miera zodpovednosti súvisiaca s potrebou zabezpečovania všetkých oprávnených potrieb dieťaťa. Táto ochrana oprávnenej osoby je vyjadrená v § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine, kedy súd musí prihliadať na skutočnosť, že povinný sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho zárobku. Tak ako správne konštatoval aj prvostupňový súd, v prejednávanej veci bolo potrebné vychádzať nielen z reálneho stavu, ale z potencionálnych možností a schopností povinného rodiča. Je nesporným, že otec viac rokov podnikal ako živnostník, a bol schopný dosahovať zisky. Po strate zamestnania bol evidovaný na úrade práce, avšak k ukončeniu evidencie nedošlo v dôsledku uzavretia pracovného pomeru, ale v dôsledku nespolupráce otca, pre ktorú bol z evidencie vyradený. Pokiaľ je aj v súčasnosti nezamestnaný, na úrade práce sa nezaevidoval a oficiálne nepoberá žiadne príjmy. Nemožno prisvedčiť a kladne hodnotiť postoj otca, keď na svoju obranu v konaní uviedol, že pokiaľ má dlhy a vedú sa voči nemu exekúcie, nezaujíma sa o trvalejší pracovný pomer, nakoľko by jeho príjem postihli exekúcie. Takýto postoj otca nie je možné vyhodnotiť na úkor maloletých detí, ktorým zo zákona patrí výživné od povinného rodiča. Tento musí vyvinúť všetko úsilie pre zabezpečenie a udržanie potrebného príjmu.

V konaní nebolo zistené, že by otec nebol schopný pracovať, nájsť si zamestnanie zodpovedajúce jeho kvalifikácií a skúsenostiam a plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom. Až pri existencii zákonných dôvodov (napr. výrazné zhoršenie zdravotného stavu a jeho vplyv na pracovnú schopnosť, vznik ďalšej vyživovacej povinnosti, dlhšie trvajúca nezamestnanosť, neschopnosť a nemožnosť nájsť si primerané zamestnanie bez zavinenia otca a pod.), ktoré by museli byť v konaní náležitým spôsobom preukázané, bolo by možné pristúpiť k úprave výšky vyživovacej povinnosti (§ 163 O.s.p.), aj formou zníženia výživného. U otca maloletých detí však neboli zistené žiadne dôležité dôvody, pre ktoré by mohol súd pristúpiť k zníženiu vyživovacej povinnosti (keď obmedzenie príjmových možností bolo vyhodnotenú podľa § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine) v zmysle návrhu otca. Odvolací súd preto posúdil návrh otca na zníženie výživného ako nedôvodný, v dôsledku čoho rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. V tomto smere treba zároveň poukázať na skutočnosť, že vzhľadom na obsah odvolacieho návrhu bol krajský súd povinný pri aplikácii § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. zaoberať sa správnosťou určenia výšky vyživovacej povinnosti aj vo výrokoch, ktoré sa týkali zvýšenia výživného na základe návrhu matky. V tomto smere treba konštatovať, že prvostupňovým súdom ustálená výška výživného zodpovedá vzhľadom na vek a zdravotný stav maloletých detí ich odôvodneným potrebám.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. (v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.), podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu. Konanie vo veci starostlivosti súdu o maloletých je v zmysle § 81 ods. 1 O.s.p. konaním, ktoré možno začať i bez návrhu. Preto rozhodol krajský súd o trovách odvolacieho konania tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.